

بسمه تعالی
دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی تبریز
دانشکده پرستاری و مامایی تبریز
گروه پرستاری سلامت جامعه

نام درس: فرهنگ و پرستاری شماره درس: 141059111

تعداد و نوع واحد: 1 واحد نظری
پیشنیاز: ندارد

رشته تحصیلی: پرستاری سلامت جامعه

مقطع تحصیلی دانشجویان: ارشد پرستاری نیمسال تحصیلی: دوّم 403-404 مدت زمان ارائه درس: 2 ساعت نظری در 8 هفته

محل برگزاری: دانشکده پرستاری مامایی تبریز یکشنبه ها 10-12 محل ارائه درس: سالن کنفرانس بالا

نام مدرس: دکتر محمد حسن صاحبی حق

نحوه تماس با مدرس: 09143135837 (تماس از 8 صبح تا 16 در صورت عدم پاسخ پیامک بفرستید. 24 ساعته به گروه پیام رسان بله می توانید پیام بفرستید).

msahebihagh@gmail.com

نام کارشناس مربوطه: آقای مجید قربانی نحوه تماس با کارشناس: 34753906 majid.nm1365@gmail.com

تاریخ شروع کلاس ها: 1403/11/28 تاریخ پایان کلاس ها: 1404/1/17

هدف کلی درس: دانشجویان پس از پایان درس می توانند اهمیت نقش و کاربرد فرهنگ در مراقبت از بیماران با فرهنگ های متفاوت و در کارهای میدانی پرستاران سلامت جامعه بدست آورند.

اهداف میانی درس: با توجه به سرفصل های درسی در جدول زیر آمده است.

اهداف رفتاری درسی: متناسب با اهداف میانی در جدول ذیل آمده است.

شیوه ارائه درس: بصورت سخنرانی مدرس و کنفرانس های دانشجویی توأم با پرسش و پاسخ برحسب نیاز، ارائه درس با ویدئو پروژکتور و استفاده از وایت برد، ارائه 25 درصد درس در سامانه مجازی ال ام اس.

شماره جلسه	تاریخ جلسه	اهداف میانی (رئوس مطالب)	اهداف ویژه (بر اساس سه حیطه اهداف آموزشی: شناختی، عاطفی، روان حرکتی)	طبقه هر حیطه	بارم بندی و تعداد سوالات	تکالیف دانشجویان
1 و 2	40/11/28 3 9 403/12/5	کلیات (معنی و مفهوم فرهنگ و عناصر فرهنگ و ویژگی های فرهنگ)	از فراگیران انتظار داریم که در پایان کلاس بتوانند: 1. دلایل ورود موضوع فرهنگ به علم پرستاری را در 5 سطر توضیح دهند؛ 2. اجتماعی شدن و فرهنگ پذیری را در دو سطر تعریف نمایند؛ 3. در سه سطر بیان نمایند که عدم توجه به موضوع فرهنگ چه مسایلی را ممکن است به دنبال داشته باشد؛ 4. فرهنگ را از دیدگاههای اسپنسر، محسنی و لنینگر در 5 سطر تعریف نمایند؛ 5. مزایای آشنایی با فرهنگ را در 3 مورد و 6 سطر توضیح دهند؛ 6. بیان نمایند که هنجارهای فرهنگی به چند دسته تقسیم می شود و آنها را در 5 سطر توضیح دهند؛ 7. دو تقسیم بندی فرهنگ را نام برده و هر تقسیم بندی را در 4 سطر توضیح دهند؛ 8. حداقل شش خرده فرهنگ را نام برده و هر کدام را در یک سطر توضیح دهند؛ 9. چهار مورد از مشخصات فرهنگ را نام برده و در 5 سطر توضیح دهند؛ 10. عوامل موثر در تغییر فرهنگ را در 3 سطر توضیح دهند.	دانش و درک تاکسونومی 1	2 سوال 2 نمره	سخنرانی، پرسش و پاسخ
3	40/12/12 3	مفاهیم در فرهنگ	از فراگیران انتظار داریم که در پایان کلاس بتوانند: هر کدام از اصطلاحات رایج در بحث های فرهنگی (شامل: رفتار برجسب زنی و کلیشه سازی، تبعیض، نژادپرستی و قوم پرستی، تحمیل فرهنگی، تضاد فرهنگی، شوک فرهنگی، تهاجم فرهنگی، دانش و مفاهیم بین فرهنگی، حبس فرهنگی، فرهنگ آموزی، کل گرایی) را در 3 سطر توضیح دهند، وجود آن را در پرستاری تحلیل نمایند و راههای مقابله با آن را توضیح دهند:	دانش و درک تجزیه و تحلیل تاکسونومی 2	1 سوال 1 نمره	سخنرانی، پرسش و پاسخ و بحث گروهی
4	مجازی	رابطه فرهنگ با وضعیت اجتماعی، اقتصادی	از فراگیران انتظار داریم که در پایان کلاس بتوانند: 1. در پنج سطر توضیح دهند که چگونه رابطه فرهنگ با متغیرهای اجتماعی و اقتصادی طولی است نه عرضی؛	دانش و درک و تجزیه و تحلیل	1 سوال 1 نمره	

شماره جلسه	تاریخ جلسه	اهداف میانی (رئوس مطالب)	اهداف ویژه (بر اساس سه حیطه اهداف آموزشی: شناختی، عاطفی، روان حرکتی)	طبقه هر حیطه	بارم بندی و تعداد سوالات	تکالیف دانشجویان
			<p>2. طبقه اجتماعی - اقتصادی را در سه سطر توضیح دهد؛</p> <p>3. ارتباط طبقه اجتماعی - اقتصادی در سلامت را توضیح داده و نقش فرهنگ را به عنوان عامل تاثیرگذار در این معادله تشریح نماید؛</p> <p>4. نقش فرهنگ آرمانی اسلام را در پیشرفت اقتصادی در 6 سطر تشریح نمایند.</p>	تاکسونومی 2		
5	مجازی	فرهنگ و رفتارهای مرتبط با سلامت در ایران و جهان؛	<p>از فراگیران انتظار داریم که در پایان کلاس بتوانند:</p> <p>1. مولفه های سبک زندگی را نام ببرد؛</p> <p>2. ارتباط بین فرهنگ و سبک زندگی سالم را به طور کامل در دو صفحه تشریح نمایند؛</p> <p>3. رفتارهای مرتبط با سلامت و بیماری را با دیدگاه فرهنگی در ایران و جهان در دو صفحه تحلیل نمایند.</p>	دانش و درک و تجزیه و تحلیل تاکسونومی 2	1 سوال 1 نمره	
6	40/12/19 3	شایستگی فرهنگی - حیطه ها، فرایند و موانع کسب آن؛ ابزارهای ارزیابی فرهنگی فرد، گروه و جامعه (فرد، مهاجر، پناهندگان، سازمان ها)	<p>از فراگیران انتظار داریم که در پایان کلاس بتوانند:</p> <p>1. شایستگی را در دو سطر تعریف نماید؛</p> <p>2. شایستگی فرهنگی را در 3 سطر توضیح دهند؛</p> <p>3. مراحل کسب مقبولیت فرهنگی کام پینها و باکوت را نام برده و در ده سطر توضیح دهند؛</p> <p>4. حیطه های مقبولیت فرهنگی را در 6 سطر توضیح دهند؛</p> <p>5. مدل اورلاندو را در مورد شایستگی فرهنگی در 5 سطر توضیح دهد؛</p> <p>6. پرستاری بین فرهنگی را در یک سطر تعریف نماید؛</p> <p>7. ضرورت کسب شایستگی فرهنگی از سوی پرستاران را در 6 مورد و شش سطر توضیح دهد؛</p> <p>8. موانع کسب شایستگی فرهنگی را در 5 سطر توضیح دهند؛</p> <p>9. مداخلات پرستاری شایسته فرهنگی را در سه سطر توضیح دهد؛</p> <p>10. ابزارهای ارزیابی فرهنگی مناسب برای بررسی فرد، گروه و جامعه (فرد، مهاجر، پناهندگان، سازمان ها) معرفی نموده و هر کدام از آنها را در نیم صفحه به طور خلاصه توضیح دهد.</p>	دانش و درک	1 سوال 1 نمره	

شماره جلسه	تاریخ جلسه	اهداف میانی (رئوس مطالب)	اهداف ویژه (بر اساس سه حیطه اهداف آموزشی: شناختی، عاطفی، روان حرکتی)	طبقه هر حیطه	بارم بندی و تعداد سوالات	تکالیف دانشجویان
7	40/12/26 3	ارزیابی فرهنگی در پرستاری، مدل پرستاری فرهنگی لیلینگر و سایر نظریه ها: Giger and davidhizars , Purnell Model for Cultural competence	از فراگیران انتظار داریم که در پایان کلاس بتوانند: 1. هر کدام از مدل پرستاری فرهنگی را به طور خلاصه در یک صفحه تشریح نمایند؛ 2. ارزیابی فرهنگی بیمار را در پنج سطر توضیح دهند.	دانش و درک و تجزیه و تحلیل تاکسونومی 2	1 سوال 1 نمره	
8	40/01/17 4	جایگاه سلامت - بیماری و طب مکمل در فرهنگ های مختلف؛ فرهنگ ایرانی و نقش آن در خانواده سالم با فرزندان بیشتر	از فراگیران انتظار داریم که در پایان کلاس بتوانند: 1. نگرش های مثبت به طب مکمل را نام برده و نقش آن را در ارتقاء خدمات پرستاری در بیست سطر تشریح نمایند؛ 2. نگرش های منفی به طب مکمل را تحلیل نموده و راههای مقابله با آن را در 20 سطر تشریح نمایند؛	دانش و درک تاکسونومی 1	1 سوال 1 نمره	
9	404/1/24	امتحان میان ترم	محسنی، منوچهر. جامعه شناسی پزشکی. تهران: نشر طهوری. 1396.		8 سوال تستی 8 نمره	

مقررات کلاس:

1. ضبط صدا و تهیه فایل صوتی ممنوع می باشد؛
2. انتشار فایل های صوتی بارگزاری شده در سامانه ال ام اس ممنوع می باشد؛
3. حضور به موقع و منظم در کلاس؛
4. رعایت ادب و احترام در کلاس؛

تکالیف دانشجویان:

1. مطالعه در مورد مطالب جلسه قبل؛
2. مشارکت در بحث های کلاسی و استفاده از تفکر انتقادی در پیشبرد بحث ها؛
3. ارسال به موقع تکالیف مربوط به کنفرانس و ارائه به موقع مطالب.

شیوه ارزشیابی دانشجو:

1. کنفرانس دانشجویی 500 کلمه از 6 رفرانس اصلی رشته پرستاری سلامت جامعه و یا مجلات معتبر رشته: 3 نمره (محتوی خوب 2 نمره، ارائه خوب 1 نمره، اشکالات املائی و انشایی 0/5- نمره)
2. حضور فیزیکی و رعایت کدهای اخلاق و پوشش مرتب 1 نمره؛
3. امتحان میان ترم از کتاب دکتر منوچهر محسنی 8 نمره (امتحان بصورت تستی خواهد بود)؛
4. امتحان پایان ترم از کلیه مطالب ارائه شده در کلاس 8 نمره (سوالات این قسمت تشریحی خواهد بود)؛

نکاتی در مورد ارائه کنفرانس:

- ✓ مرحله اول: بعد از ارائه درس از سوی اینجانب دانشجو مطالب خود را در قالب یک فایل ورد با خط B Mitra فونت شماره 14 نوشته و حداکثر تا یک هفته بعد از کلاس از طریق ایمیل به اینجانب ارسال نماید. در این فایل ورد رفرانس هر پاراگراف مطلب براساس اصول رفرانس نویسی باید نوشته شود؛
- ✓ مرحله دوم: بعد از تایید مطالب فایل ورد از سوی اینجانب دانشجو خلاصه ای از مطالب خود را اسلاید نموده و حداکثر در عرض 3 روز از طریق ایمیل به اینجانب ارسال نماید؛
- ✓ مرحله سوم: بعد از تایید اسلایدها دانشجو با تکرار و تمرین آمادگی خود را برای ارائه مطلب بالا ببرد و در زمانی که اینجانب مشخص خواهم نمود نسبت به ارائه مطالب خود اقدام نماید؛

✓ مرحله چهارم: دانشجو می تواند از مباحث مطرح شده در سرکلاس یا در پاسخ به ایرادات گرفته شده اسلاید تهیه نماید و به تعداد اسلایدهای خود بیفزاید. حداکثر مهلت برای انجام این کار یک هفته بعد از ارائه کلاسی خواهد بود.

نکاتی در مورد تهیه اسلایدها:

- ✓ اسلایدها در زمینه روشن با فونت های تیره تهیه شود؛
- ✓ کلیه اسلایدها شماره گذاری شود؛
- ✓ عناوین با فونت B Titr 28 و مطالب داخل اسلاید با فونت B Kodak 28 نوشته شود،
- ✓ حاشیه مطالب تراز شود؛
- ✓ تا حد امکان از نمودار و تصویر نیز استفاده شود؛
- ✓ از نوشتن کامل مطلب فایل ورد در اسلاید اجتناب شود، مطالب مهم نوشته شود و دانشجو به زبان خود آنها را توضیح دهد. از روخوانی اسلایدها اکیداً اجتناب شود؛
- ✓ مدت ارائه کنفرانس ها حداکثر 15 دقیقه خواهد بود. برای رعایت این وقت توصیه می شود کنفرانس در 10 اسلاید تهیه شود؛
- ✓ از آوردن تکراری اسلایدهای همان جلسه یا جلسات قبل اجتناب شود. در صورت لزوم ضروری است بالای اسلاید به تکراری بودن آن اشاره شود و به هنگام ارائه از صرف وقت زیاد روی این دسته از اسلایدها اجتناب شود. اسلایدهای تکراری جزء محدوده اسلایدهای شما تلقی نخواهد شد.

نکاتی در مورد ارسال مطالب :

1. از پذیرش فلش مموری معذوریم لذا ضروری است دانشجویان کلیه تکالیف خود را به آدرس msahebihagh@gmail.com ایمیل نمایند؛
2. دانشجویان مطالب هر درس را صرفاً با یک ایمیل به اینجانب ارسال نمایند و از ارسال مطالب چند درس در یک ایمیل به اینجانب پرهیز نمایند. برای مثال دانشجویان نمی توانند تکالیف اقتصاد و پرستاری را با نظام عرضه خدمات در یک ایمیل ارسال نمایند. هر یک باید در یک ایمیل جداگانه ارسال شود.
3. عنوان مناسب برای ایمیل بنویسند برای مثال تکلیف جلسه پنجم درس فرهنگ؛
4. در متن ایمیل کاری را که انجام داده اند توضیح دهند. (برای مثال: فایل ورد کنفرانس خدمتتان تقدیم می گردد. اصلاحات درخواستی انجام گردید در پیوست فایل اصلاح شده خدمتتان تقدیم می گردد. و ...)
5. در ارسال کلیه فایل های الکترونیکی که پیوست می گردد ضروری است الگوی زیر را در نام گذاری فایل های پیوستی رعایت نمایند:
نام گذاری فایل باید به زبان انگلیسی باشد و دارای ساختار زیر باشد:

Lesson Index + Complete Date + Student name + Subject

مثال : Cu 14031128 Sahebihagh definition of culture

که در نام گذاری فایل به جای علامت بعلاوه یک کاراکتر خالی در نظر گرفته شده؛

تاریخ کامل نوشته شده و ماه و روز با دو رقم مشخص شده برای مثال به جای برج 1 نوشته شده 01

اگر تاریخ کنفرانس شما به دهه اول ماه بیفته همین قاعده را باید رعایت کنید برای مثال سوم مهر را به این شکل بنویسید: 14030703 به جای 7 بنویسید 07

6. چنانچه دانشجویان پاورپوینت های خود را اصلاح نموده و **مجدد** به اینجانب ارسال می نمایند ضروری است **تاریخ ارسال جدید** را روی نام فایل پیوستی بنویسند؛

دانشجویان باید تغییرات انجام گرفته را در متن ایمیل گزارش کند. برای مثال :

استاد ارجمند ؛

سلام

به مطالب کنفرانس ام دو رفرانس جدید اضافه کردم و این مطالب در اسلایدهای شماره 18 و 19 آمده است؛

با احترام

نکته: دانشجویانی که در طول ترم کلیه ایمیل ها و فایل های خود را بدون خطا با شرایط گفته شده ارسال نمایند **یک نمره تشویقی** دریافت خواهند نمود و دانشجویانی که این شرایط را رعایت ننمایند در بار اول تذکر گرفته و در دفعات دوم و سوم به ترتیب 0/5 و 1 نمره از نمره نهایی آنها کسر خواهد شد.
ضروری است دانشجو سابقه ایمیل کلیه فایل های ارسالی خود را **تا ثبت نهایی نمره درس** در برنامه هم آوا روی ایمیل خود حفظ نماید.

حداقل نمره قبولی برای این درس : 14

تعداد جلسات مجاز غیبت برای این واحد درسی : 2 جلسه (مثل بیماری خود دانشجو و فوت افراد درجه یک شامل پدر و مادر و برادر و خواهر برای افراد مجرد و پدر و مادر و همسر و فرزند برای افراد متأهل).

منابع معرفی شده از شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی:

1. Allender, J. A. and B. W. Spradley (2005). Community health nursing: Promoting and protecting the public's health, Lippincott Williams & Wilkins.
2. Andrews, M. M. and J. S. Boyle (2008). Transcultural concepts in nursing care, Philadelphia: Lippincott Williams & Wilkins.

3. Stanhope M, Lancaster J. Public health nursing-e-book: Population-centered health care in the community: Elsevier Health Sciences; 2015.

3. جامعه شناسی پزشکی : منوچهر محسنی، تهران: انتشارات طهوری، آخرین چاپ
4. مبانی آموزش بهداشت. منوچهر محسنی، تهران: انتشارات طهوری، آخرین چاپ

سایر منابع:

1. آدم، فیلیپ و کلودین هرتسلیک. جامعه شناسی بیماری و پزشکی. تهران: نشرنی، 1385.
2. تقدیسی، محمدحسین و محمد صفاری. مبانی جامعه شناسی سلامت. تهران: انتشارات آثار سبحان، 1396.
3. محسنی، منوچهر. جامعه شناسی پزشکی. تهران: نشر طهوری. 1396
4. مسعودنیا، ابراهیم. جامعه شناسی پزشکی. تهران: انتشارات دانشگاه تهران، 1395.
5. ویلکینسون، ریچارد و کیت پیکت. جامعه شناسی سلامت ، ثروت و عدالت. ترجمه شیرین احمدنیا و ابوالقاسم پوررضا. تهران، سازمان مطالعه و تدوین کتب علوم انسانی دانشگاهها (سمت) 1393.

References: (1-17)

1. Office of minority health of U.S. department of health and human services. Teaching cultural competence in health care: a review of current concepts, policies and practices, March 2002.
2. Ali hyder, A.&Richard h. Morrow. Chapter 2: Culture, behavior, and health.
3. United Nations Educational Scientific and Cultural Organization (UNESCO). The power of culture for development.
4. Kittler , Pamela goyand & Kathryn p. sucher. Food and culture .Australia wad sword Thom son learning ,. 2001.
5. Wash , pavid b, JoAnne reif Snyder, Raymond j.fabius , Valerie p.pracilio Population health : Creating a culture of wellness. USA:jones & Bartlett, 2011.
6. Allender J, Rector C, Rector C, Warner K. Community & public health nursing: Promoting the public's health: Lippincott Williams & Wilkins; 2018. Unit 5.
7. Edmunds K. Working with culture in community health nursing practice: Maintaining the status quo? 4th annual conference of community health nurses of Canada. 2010.
8. Fancher RT. Cultures of healing: Correcting the image of American mental health care: WH Freeman/Times Books/Henry Holt & Co; 1995.
9. Floyd RC. A culture of rapid improvement: Creating and sustaining an engaged workforce: CRC Press; 2008.

10. kelman WM, Michael. Culture and health. San Francisco: Jossey -bass a Whiley imprint. 2009.
11. Kreuter MW, McClure SM. The role of culture in health communication. Annu Rev Public Health. 2004;25:439-55.
12. Merson M, Black RE, Mills A. International public health: diseases, programs, systems and policies: Jones & Bartlett Learning; 2006. Unit 2.
13. Nayyer D. UN system task team on the post 2015 UN development agenda. Culture: a driver and an enabler of sustainable development. New York: United Nations; 2012.
14. Satcher D. Mental health: Culture, race, and ethnicity—A supplement to mental health: A report of the surgeon general. US Department of Health and Human Services; 2001.
15. Sines D, Saunders M, Forbes-Burford J. Community health care nursing: Wiley Online Library; 2009.
16. Stanhope M, Lancaster J. Public health nursing-e-book: Population-centered health care in the community: Elsevier Health Sciences; 2015.
17. Tulchinsky TH, Varavikova EA. The new public health: Academic Press; 2014.

6 رفرنس اصلی برای کنفرانس 500 کلمه ای:

1. Stanhope – Marcia, Jeanette Lancaster. Community & Public Health Nursing. St. Louis: Mosby Company.
2. Clemens – Susan, Diane Gerber Eigsti, Sandra L. Mc Guire. Comprehensive Community Health Nursing, Family, Aggregate & Community practice: St Louis: Mosby Company.
3. Hitchcock – Janice E. Phyllis E. Schubert, sue A. Thomas. Community Health Nursing: Caring in action. Albany: Delmar publishers.
4. Smith – Claudia M. Frances A. Maurer. Community Health Nursing: Theory and practice. Philadelphia: W.B. Saunders Company.
5. Allender – Judith Ann & Barbara walton Spradley. COMMUNITY HEALTH NURSING: Concepts and practics. Philadelphia: J.P. Lippincotte Company.
6. Andrews, M. M. and J. S. Boyle (2008). Transcultural concepts in nursing care, Philadelphia: Lippincott Williams & Wilkins.

فرصت هایی برای یادگیری بیشتر:

<http://iec.behdasht.gov.ir/>

<http://www.unicef.org/>

<http://www.unicef.org/iran/fa/children.html>

<http://www.who.int/en/>

ردیف	نام و نام خانوادگی	کنفرانس های 500 کلمه ای 3 نمره	امتحان میان ترم 8 نمره	امتحان پایان ترم 8 نمره	حضور و کدهای اخلاق حرفه ای 1 نمره	جمع نمره 20
1	فاطمه تقی پور					
2	علی رضا حسین زاده					
3	فرشته صادقیان					
4	رضا صبری					
5	سمیرا نوروزی					
6	لعیا نادربر					